

A forgalmiadó-kötelezettség fennforog akkor is, ha a vevő részvénytársaság összes részvényei az eladó részvénytársaság tulajdonában vannak. (Közgazgatási Biróság 16772/1924. P. számú ítélete.) A részvénytársaság alapította a B. részvénytársaságot és a B. részvénytársaság összes részvényei az A. részvénytársaság tulajdonában vannak. Miután a B. részvénytársaság telepe a város külterületén van, A. részvénytársaság eszközölt saját nevében a B. részvénytársaság részére bizonyos áruszállításokat, amelyeknek ellenértékét a B. részvénytársaság az A. részvénytársaságnak kiegyenlítette. A részvénytársaság azt vitatta, hogy ezen bevételei forgalmi adó alá nem esnek. A Közigazgatósági Biróság a következő indokolással utasította el A. részvénytársaság panaszát:

A B. részvénytársaság részére szállított élelmiszerekből származó bevételnek adókötelezettségét azért vitatja a panaszos, mert ez az áruszállítás nem minősül bevétel elérésére irányuló kereseti tevékenységnek. Előadja, hogy a B. részvénytársaság az ő alapítása és a kérdéses áruszállítás idejében összes részvényei az ő birtokában voltak, tehát fióktelepének tekintendő, továbbá miután, ez a részvénytársaság a város külterületén van, ezeket a cikkeket célszerűségből a városban a panaszos szerzi be és a szükséglet arányában szállítja a B. részvénytársaságnak abban az árban, amibe neki kerültek. Ezt a panaszt a bíróság nem találta alaposnak. B. részvénytársaság a panaszostól különálló jogalany, amely saját alapszabályai szerint önállóan működik és külön jogalanyiságán nem változtat az a körülmény sem, hogy bizonyos időszakban a részvények egészen vagy legnagyobb részben a panaszos birtokában voltak. Minthogy pedig megállapított tényállás szerint panaszos ezeket a cikkeket saját szükségletét meghaladó mennyiségben saját számlájára és kockázatára, tehát önállóan szerezte be és ennek egy részét visszteher ellenében és a forgalmi adó felszámítása mellett állandóan és rendszeresen szállította a másik részvénytársaságnak: panaszosnak ez a foglalkozása bevétel elérésére irányuló önálló kereseti tevékenységnek minősül, ami a T. 29. §. [1] bekezdése értelmében az adókötelezettséget megállapítja.

(Véleményünk szerint az adókötelezettség nem forogna fenn abban az esetben, ha az A. részvénytársaság és a B. részvénytársaság között olyan megállapodás lett volna, amely szerint a B. részvénytársaság megbizta az A. részvénytársaságot, hogy az ő megbízásából és részére bizonyos cikkeket szerezzen be. Ebben az esetben ugyanis az A. részvénytársaság ezen cikkeket beszerzését nem saját számlájára és kockázatára eszközölte volna.)

Forgalmi adókötelezettség, ha belföldi ügynök külföldi eladó részére gyűjt megrendeléseket. Az általános forgalmi adóról szóló törvény 29. §-ának 6. pontja szerint belföldön folytat kereseti tevékenységet mindenki, akinek a belföldön lakó képviselője van, aki itt az ő nevében kereseti tevékenységet folytat. A törvény 34. §-ának 4. bekezdése szerint a belföldön állandóan nem lakó külföldi keresetüzövel az ő belföldi megbízottja egyetemlegesen felelős. Az U. 39. §-a szerint az olyan kizárólagos kereskedelmi képviselők, amelyek csupán megrendelések gyűjtésével foglalkoznak oly módon, hogy a szállítást a gyár közvetlenül a megrendelő

részsére teljesíti, csupán az ügynöki díj után fizetik az általános forgalmi adót. Az alsóbbfokú hatóságok, abban az esetben, ha a belföldön lakó ügynök külföldi eladó részére gyűjt megrendeléseket, a T. 29. §. 6. bekezdésének és így a külföldi eladó forgalmi adófizetési kötelezettségének esetét látják fennforogni, minek folyamánakép a forgalmi adó megfizetését az ügynöktől az egyetemlegesség alapján követelik. Ez az álláspont nem felel meg az ügynök polgári jogi helyzetének, mert az ügynök, akinek működési köre csupán a megrendelések (ajánlatok) átvételére, tehát adás-vételi ügyletek közvetítésére terjed ki és nincs jogosítva az adás-vételi ügyleteket a külföldi eladót terhelőleg megkötni, nem tekinthető a külföldi eladó belföldi képviselőjének, tehát az ügynök közvetítői tevékenysége által a külföldi eladó a belföldön kereseti tevékenységet nem folytat. Ebben a vitás kérdésben a pénzügyminiszterium 159.655/1924. szám alatt a m. kir. Adóügyi Utmutató és Ellenőrző Hivatalhoz intézett leiratában a következő tényállást állapította meg:

A belföldi ügynök és a külföldi eladó közötti megállapodás szerint az ügynök a külföldi eladó részére magyarországi vevőktől megrendeléseket gyűjt, azokat a külföldi eladónak továbbítja; a külföldi eladó a továbbított megrendeléseket vagy elfogadja, vagy nem fogadja el és a megrendelés elfogadásáról vagy el nem fogadásáról a megrendelőket vagy közvetlenül, vagy pedig a belföldi ügynök útján értesíti. A megrendelés elfogadása esetén a megrendelt árukat a külföldi eladó közvetlenül a megrendelő részére leszállítja és számlazza és az így befejezetté vált és lebonyolított ügyletek után a belföldi ügynöknek jutalékot ad. Ebben a jogviszonyban a belföldi ügynök csak mint közvetítő, illetve mint ügynök jár el és tevékenysége csak munkateljesítmény, forgalmi adófizetési kötelezettség tehát csupán az ügynöki jutalék címén befolyf összeg után forog fenn.

A pénzügyminiszterium ezen döntése megfelel ugy az ügynök jogi helyzetének, mint pedig a K. T. azon intézkedéseinek, amelyek az ajánlat tételére és elfogadására vonatkoznak.

Gyári irodahelyiségek és az üzem céljaira szolgáló egyéb épületek mentesek a házadó alól. A házadóról szóló 1922. évi XXII. t.-c. 2. §-ának 6. pontja szerint a gyárak és a gyárakhoz hasonló ipartelepek területén az üzem céljaira szolgáló épületek és épületrészek nem esnek házadó alá. Az U. 7. §-a szerint az adómentesség nem terjed ki az üzem céljait nem közvetlenül szolgáló helyekre. (irodákra). A közigazgatási bíróság a 325/1924. és 326/1924. számú ítéleteiben megállapította, hogy az üzem céljaira szolgál minden olyan épületrész, amelyre a vállalat műszaki és kereskedelmi üzemének lebonyolítása céljából szükség van. Gyári és gyárakhoz hasonló ipari üzem pedig irodahelyiségek nélkül nem bonyolítható le. Az irodahelyiség, a nyomtatványraktár céljaira szolgáló épületet vagy épületrészt tehát a házadómentesség megilleti, de megilleti például a munkáspihenőt is, vagyis azt az épületrészt, ahol a munkások az üzem időleges szünetelése alatt tartózkodnak, étkeznek és öltöznek, mert ezek a helyiségek is az üzem céljait szolgálják és minden nagyobb gyárnak ilyen helyiségre szüksége van.